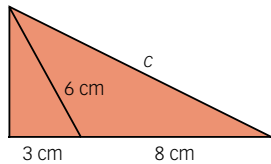

ACTIVITATS FINALS

Teorema de Pitàgores

- 40** ●●● Calcula la hipotenusa dels triangles rectangles que tenen els catets següents:
- a) 3 cm i 4 cm   c) 5 cm i 12 cm
b) 8 cm i 15 cm   d) 7 cm i 24 cm
- 41** ●●● Calcula els catets que falten d'aquests triangles rectangles:
- a) 41 cm i 9 cm   c) 29 cm i 20 cm
b) 37 cm i 35 cm   d) 11 cm i 61 cm
- 42** ●●● Ens desplaçem des d'un punt A cap al nord 4 m i després cap a l'est 7 m. A quina distància ens trobem del punt inicial? Si continuem desplaçant-nos cap al nord 5 m i després cap a l'est 3 m, a quina distància del punt A ens trobem ara?

- 43** ●●● Troba el valor desconegut c.

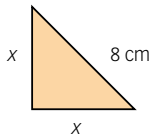

- 44** ●●● Dibuixa, si és possible.
- a) Un triangle rectangle isòsceles de catet 5 cm.
b) Un triangle rectangle obtúsangle en què el valor d'un dels catets sigui el doble de l'altre.
c) Un triangle rectangle equilàter.

SABER FER

● Determinar la mesura dels catets d'un triangle rectangle isòsceles

- 45** ●●● Calcula la mida dels catets d'un triangle rectangle isòsceles de 8 cm d'hipotenusa.

PRIMER. Hi apliquem el teorema de Pitàgores, ja que la mida dels catets és la mateixa, x .

$$8^2 = x^2 + x^2 \rightarrow 8^2 = 2x^2$$

SEGON. Trobem el valor de x .

$$8^2 = 2x^2 \rightarrow x^2 = \frac{8^2}{2} = 32 \rightarrow x = \sqrt{32} = 5,66 \text{ cm}$$

Els catets fan 5,66 cm.

- 46** ●●● Troba la longitud dels catets d'un triangle isòsceles de 6 dm d'hipotenusa.

- 47** ●●● Si la diagonal d'un quadrat és 12 cm, quin és el valor del seu costat?

- 48** ●●● En un tram d'una carretera s'avancen 60 m en horitzontal i es pugen 11 m en vertical. Quina és la longitud d'aquest tram de carretera?

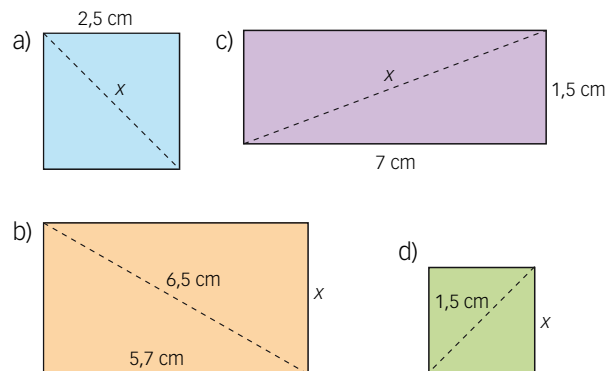
- 49** ●●● En una rampa inclinada, un ciclista avança una distància real de 85 m, però només recorre horitzontalment 77 m. Quina és l'altura en metres de la rampa?

Aplicacions del teorema de Pitàgores

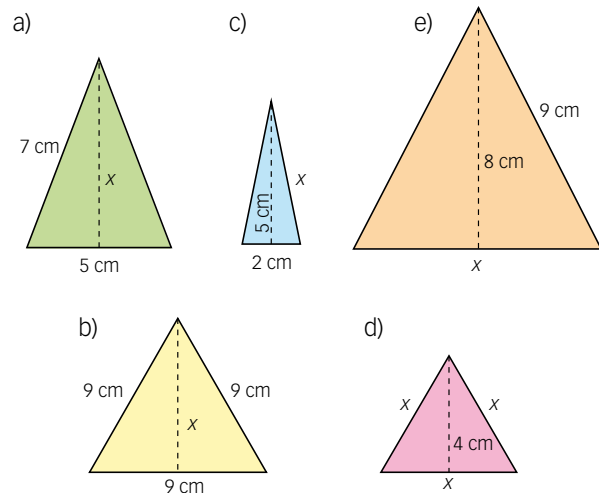
- 50** ●●● Indica si els triangles següents són rectangles:

$\overline{AB}$	$\overline{CA}$	$\overline{BC}$
8 cm	6 cm	10 cm
6 cm	7 cm	8 cm
28 cm	45 cm	53 cm
4 cm	5 cm	6 cm

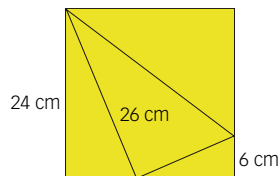
- 51** ●●● Calcula la longitud de x en les figures següents:

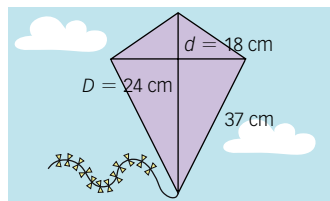
- 52** ●●● Determina els valors desconeguts dels triangles següents:

- 53 Descobreix si el triangle inscrit en el quadrat de costat 24 cm és rectangle.

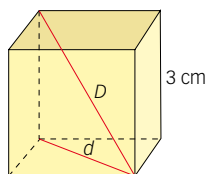

- 54 Quina longitud de llistó de fusta és necessari per construir l'estel de la figura?

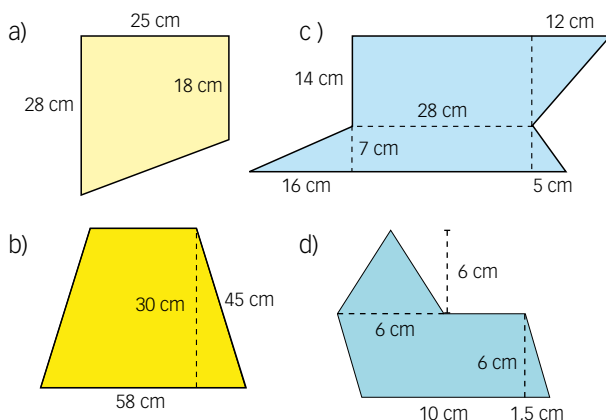

- 55 Un triangle equilàter té un perímetre de 12 cm. Troba'n l'altura.

- 56 Troba les dues diagonals d'aquest cub.

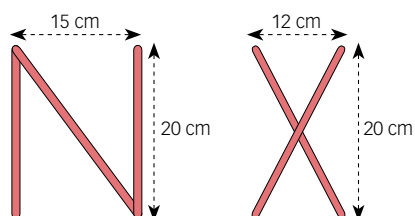
- 57 Calcula el perímetre de les figures següents:

- 58 Troba l'apotema d'un hexàgon regular de costat:

- a) 5 cm   c) 9 cm
b) 12 cm   d) 15 cm

- 59 Troba la longitud de les cordes següents:

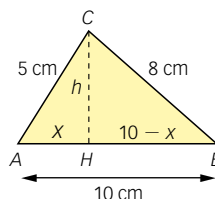

SABER FER

Calcular l'altura d'un triangle qualsevol si en coneixem els costats

- 60 Calcula l'altura d'un triangle de costats 5 cm, 8 cm i 10 cm.

PRIMER. Dibueixem el triangle i n'anomenem tots els elements.

L'altura divideix la base del triangle en dues parts:

AH, de longitud x

HB, de longitud 10 - x

SEGON. Apliquem el teorema de Pitàgores als dos triangles rectangles que en resulten.

A $\widehat{AHC}$:

$$5^2 = x^2 + h^2 \rightarrow h^2 = 5^2 - x^2$$

A $\widehat{HBC}$:

$$8^2 = (10 - x)^2 + h^2 \rightarrow h^2 = 8^2 - (10 - x)^2$$

TERCER. Igualem totes dues expressions.

$$\left. \begin{aligned} h^2 &= 5^2 - x^2 \\ h^2 &= 8^2 - (10 - x)^2 \end{aligned} \right\} \rightarrow 5^2 - x^2 = 8^2 - (10 - x)^2$$

$$25 - x^2 = 64 - (100 + x^2 - 20x)$$

$$25 - x^2 = 64 - 100 - x^2 + 20x$$

$$20x = 61 \rightarrow x = 3,05 \text{ cm}$$

QUART. Calculem el valor de h.

$$h^2 = 5^2 - x^2 \rightarrow h = \sqrt{5^2 - (3,05)^2} = 3,96 \text{ cm}$$

- 61 Calcula l'altura dels triangles de costats:

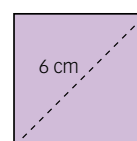
- a) 9 cm, 6 cm i 7 cm   c) 8 cm, 11 cm i 13 cm
b) 5 cm, 4 cm i 9 cm   d) 10 cm, 12 cm i 15 cm

Àrea dels polígons

- 62 Calcula l'àrea de les figures següents:

- a) Quadrat de perímetre 16 cm
b) Rectangle de base 20 cm i perímetre 60 cm
c) Triangle equilàter de 4 cm de perímetre
d) Triangle rectangle amb base 5 cm i hipotenusa 8 cm

- 63 Troba l'àrea d'un quadrat de 6 cm de diagonal.

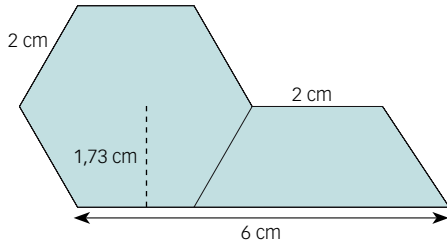

ACTIVITATS FINALS

64 Un quadrat té una superfície de 36 cm^2 . Troba el valor de la diagonal i del perímetre.

65 Determina el valor de la superfície d'un quadrat inscrit en una circumferència de radi 5 cm.

66 Troba l'àrea d'aquesta figura:

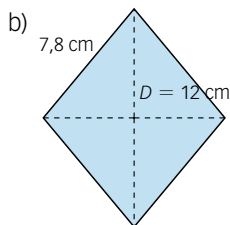
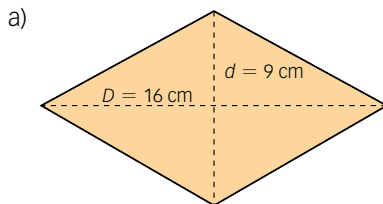
67 L'àrea d'un rombe és 840 cm^2 . Si una diagonal fa 4 cm, quant fa l'altra? Quin valor té el perímetre?

68 Troba l'àrea d'un rectangle en el qual la base sigui el triple que l'altura i que tingui 24 cm de perímetre.

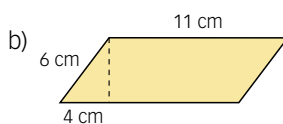
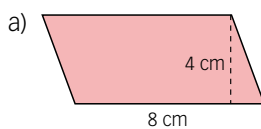
69 Calcula l'àrea d'un rombe que tingui de diagonals:

- a) 10 cm i 12 cm
- b) 18 cm i 15 cm

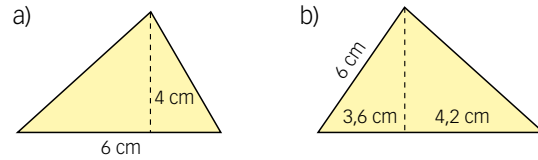
70 Troba el perímetre i l'àrea de les figures següents:

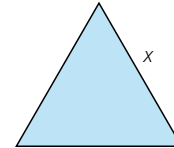
71 Calcula l'àrea de les figures següents:

72 Troba l'àrea dels triangles següents:

73 Calcula l'àrea d'un triangle equilàter, el perímetre del qual mesura 75 cm.

74 Quin valor té l'àrea d'un triangle isòsceles de base 15 cm, si la longitud del costat desigual és una tercera part de la de la base?

75 Calcula l'àrea d'aquests triangles:

- a) Triangle isòsceles de base 6 cm i costats iguals de 10 cm
- b) Triangle rectangle isòsceles de costats iguals de 9 cm
- c) Triangle equilàter de perímetre 6 dm

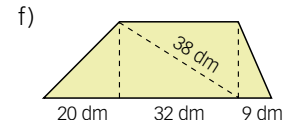
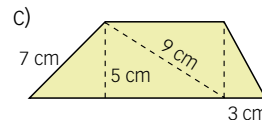
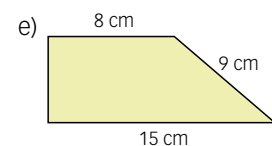
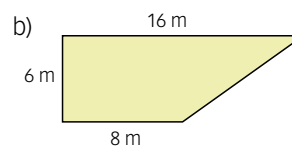
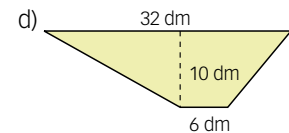
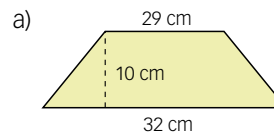
76 Calcula l'altura i la base d'un triangle rectangle isòsceles si l'àrea fa:

- a) 200 cm^2
- b) $120,125 \text{ m}^2$
- c) 450 dm^2
- d) $317,52 \text{ mm}^2$

77 Calcula el perímetre dels triangles següents:

- a) Triangle equilàter d'àrea $15,59 \text{ cm}^2$ i altura 5,2 cm
- b) Triangle isòsceles i rectangle d'àrea $12,5 \text{ cm}^2$
- c) Triangle isòsceles de base 8 cm i àrea 16 cm^2
- d) Triangle isòsceles d'altura 7 cm i àrea $31,5 \text{ cm}^2$

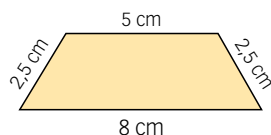
78 Troba l'àrea dels trapezis següents:

SABER FER

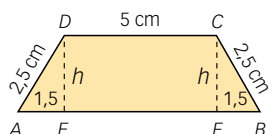
Calcular l'àrea d'un trapezi isòsceles si en desconexem l'altura

79 Calcula l'àrea d'aquest trapezi isòsceles:

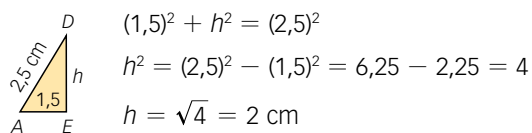
PRIMER. Calculem la base del triangle rectangle que determina l'altura.

Com que és un trapezi isòsceles, les altures configuren dos triangles rectangles iguals, les bases dels quals fan la meitat de la diferència de les bases del trapezi.

$$\overline{AE} = \overline{FB} = \frac{\overline{AB} - \overline{CD}}{2} = \frac{8 - 5}{2} = 1,5 \text{ cm}$$

SEGON. Apliquem el teorema de Pitàgores al triangle rectangle que determina l'altura.

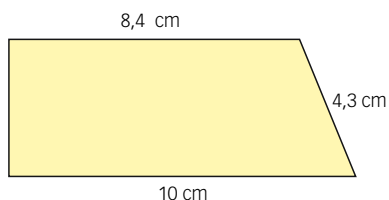

TERCER. Calculem l'àrea del trapezi.

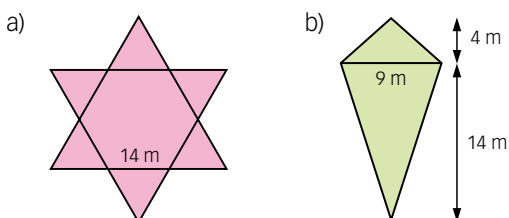
$$A = \frac{(B + b) \cdot h}{2} = \frac{(8 + 5) \cdot 2}{2} = 13 \text{ cm}^2$$

80 Troba la superfície d'un trapezi isòsceles de bases 16 cm i 8 cm i de costats iguals, 5 cm.

81 Calcula l'àrea d'aquest trapezi rectangular:

82 Calcula l'àrea de les figures següents:

Angles en els polígons

83 Emplena la taula següent tenint en compte que són polígons regulars:

Nre. de costats	3	4	5	6	7	8	9	10
Suma d'angles								
Angle interior								
Angle central								

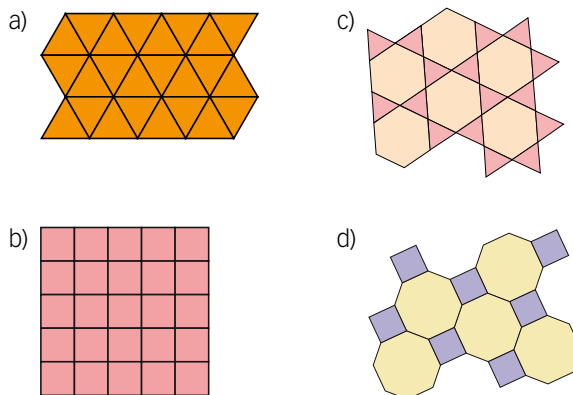
84 Calcula el valor de l'angle central i l'angle interior d'un polígon regular de 20 costats.

85 Calcula el valor de l'angle central i de l'angle interior d'un dodecàgon regular.

86 A quin polígon corresponen els casos següents?
 a) Angle central de 14,4°
 b) Suma d'angles interiors de 4.680°

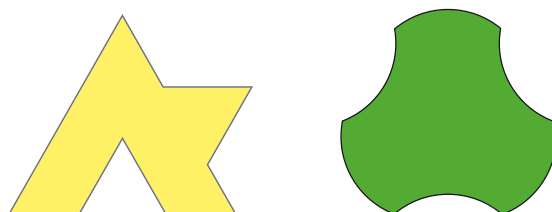
Els mosaics

87 Classifica aquests mosaics segons la regularitat:

88 Indica, en cada mosaic de l'activitat anterior, quins polígons concorren en un vèrtex i comprova que els angles que hi concorren sumen 360°.

89 Indica a partir de quin polígon regular s'han format les figures i construeix mosaics amb aquestes formes:

ACTIVITATS FINALS

Circumferència i figures circulars

90 Emplena la taula següent:

Radi	Diàmetre	Longitud de la circumferència
4 cm		
	6 cm	
		56,52 cm
		14π mm

91 A partir d'una circumferència de radi 5 cm, calcula la longitud dels arcs de circumferència següents:

- $\alpha = 30^\circ$
- $\alpha = 45^\circ$
- $\alpha = 100^\circ$
- $\alpha = 150^\circ$

92 Calcula el radi.

- De mitja circumferència de longitud 37,68 cm
- D'un quart de circumferència de longitud 15,7 cm
- D'una tercera part d'una circumferència de longitud 6,28 cm
- De tres quartes parts d'una circumferència de longitud 18,84 dm

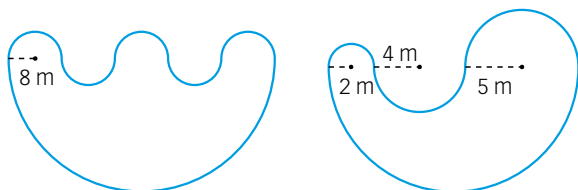
93 Troba el diàmetre.

- D'una circumferència de 69,08 cm de longitud.
- D'un arc de circumferència de 80° i longitud de 6,98 cm.
- D'un arc de circumferència de 120° i longitud de 16,75 cm.
- D'un arc de circumferència de 220° i longitud de 34,54 m.

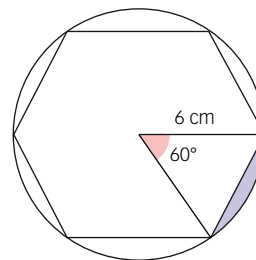
94 Emplena la taula.

Radi	2 cm		
Longitud de l'arc de 30°		7,85 cm	
Longitud de l'arc de 75°			10,47 cm
Longitud de l'arc de 140°			24,42 cm
Longitud de la circumferència			

95 Determina el perímetre de les figures següents:

96 Troba el perímetre d'un segment circular determinat pel costat d'un hexàgon regular inscrit en una circumferència de radi 6 cm.

97 Calcula l'àrea d'un cercle.

- De 5 cm de radi
- De 12 cm de diàmetre
- De 6,4 cm de radi

98 Troba el diàmetre.

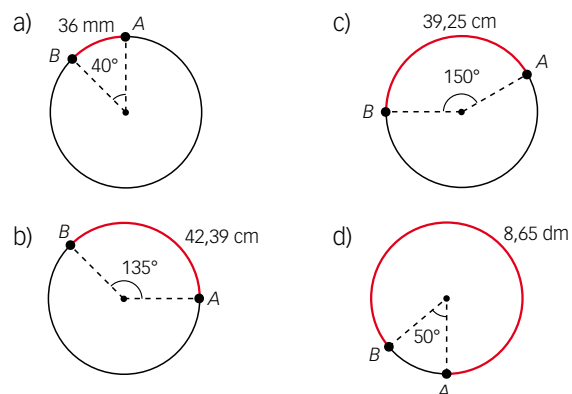
- D'un cercle d'àrea $153,86 \text{ cm}^2$
- D'un semicercle d'àrea $353,25 \text{ cm}^2$

99 Troba l'àrea d'un cercle delimitat per una circumferència de 75,36 cm.

100 Tenint un cercle de radi 5 cm, calcula les àrees dels sectors circulars següents:

- 75°
- 220°

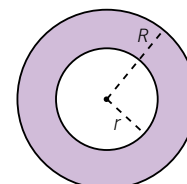
101 Calcula l'àrea dels cercles amb aquestes longituds d'arc:

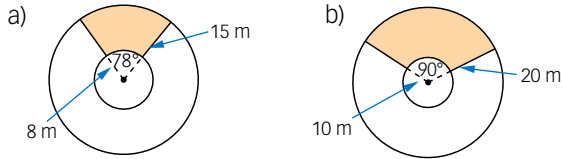
102 Calcula l'àrea dels sectors circulars delimitats de l'activitat anterior.

103 Troba l'àrea de la zona ombrejada en cada cas.

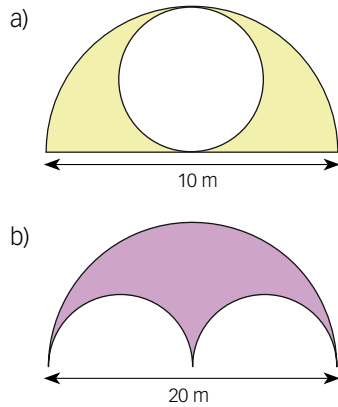
- $R = 8 \text{ cm}$ i $r = 6 \text{ cm}$
- $R = 15,6 \text{ m}$ i $r = 8,2 \text{ m}$
- $R = 2r$ i $r = 5 \text{ cm}$
- $R + r = 33 \text{ cm}$ i $R - r = 3 \text{ cm}$

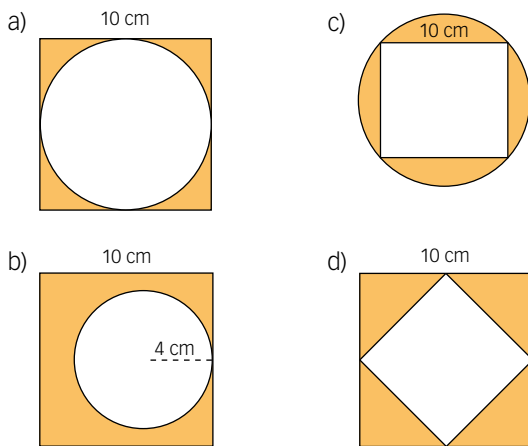
104 Calcula l'àrea acolorida dels trapezis circulars següents:

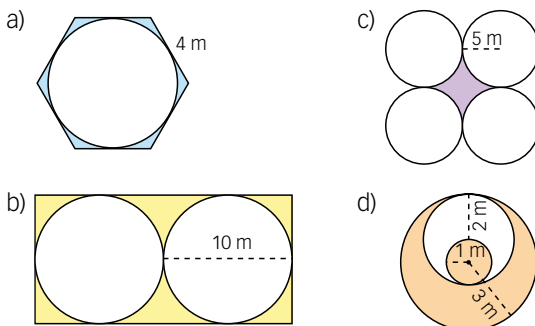
105 Calcula l'àrea de la zona acolorida.

106 Calcula l'àrea de la zona acolorida.

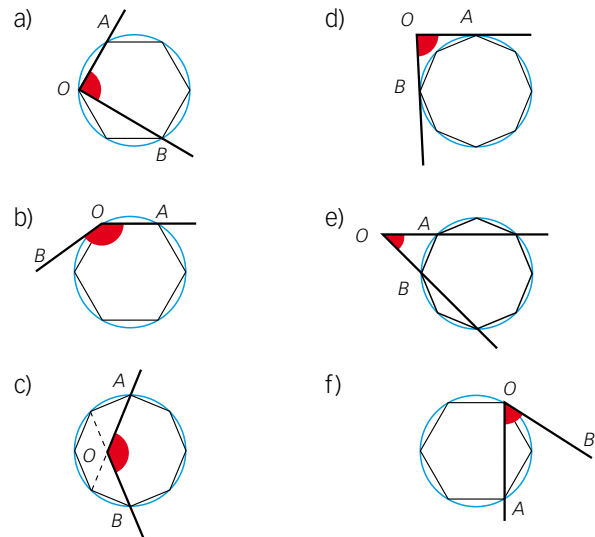
107 Determina l'àrea de la zona acolorida.

108 Calcula l'àrea de la corona circular determinada per les circumferències inscrita i circumscrita a un quadrat de 8 m de diagonal.

Angles en la circumferència

109 Calcula el valor dels angles marcats.

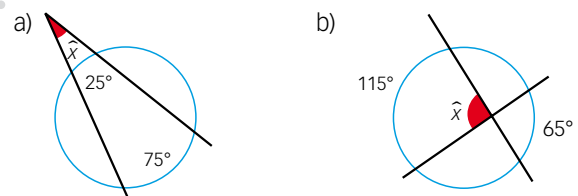

110 Representa i calcula.

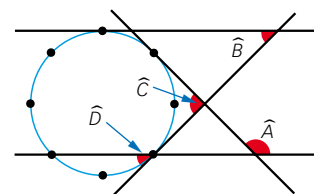
- L'angle central d'una circumferència d'arc 90° .
- L'angle inscrit d'una circumferència d'arc 90° .
- L'angle semiinscrit d'una circumferència de 90° .
- L'angle interior d'una circumferència que abasta dos arcs de 90° i 30° .
- L'angle exterior d'una circumferència que abasta dos arcs de 90° i 30° .
- L'angle circumscrit d'una circumferència que abasta dos arcs de 60° i 300° .

111 Dibuixa una circumferència de 3 cm de radi i marca-hi un diàmetre AB . Assenyala un punt P de la circumferència i calcula $\hat{P}$.

112 Calcula el valor de l'angle $\hat{x}$.

113 Calcula el valor dels angles assenyalats.

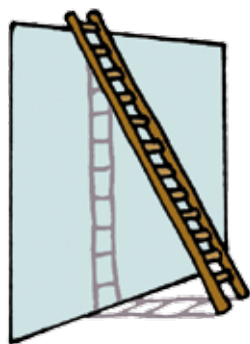

ACTIVITATS FINALS

Problemes

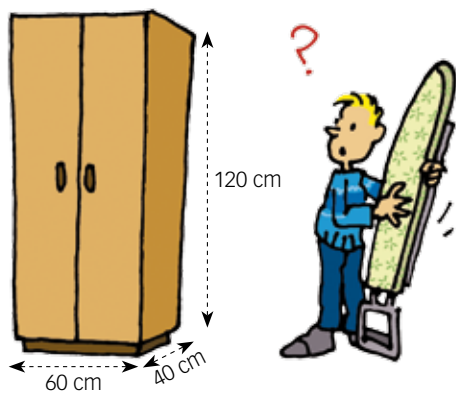
114 Quina és la longitud màxima que en Joan pot nedar en una piscina que fa 17 m de llargada i 10 m d'amplada si tan sols ho pot fer en línia recta?

115 Calcula la longitud d'una escala si està recolzada a la paret a una distància d'1,5 m i arriba a una altura de 4 m.

116 Una escala fa 2,5 m de longitud i, si la recolzem a la paret, la base queda a 0,7 m de l'escala. A quina altura de la paret arriba l'escala?

117 En Juli vol guardar una post de planxar en aquest armari. Quines són les dimensions màximes que pot tenir la post de planxar perquè càpiga a l'armari?

118 Calcula la longitud d'una escala de 12 esglaons sabent que cada esglaó fa 21 cm d'alçada i 28 cm d'amplada.

119 La Glòria té una parcel·la rectangular de 25 m d'amplada per 81 m de llargada. Hi vol construir una piscina circular de 20 metres de diàmetre.

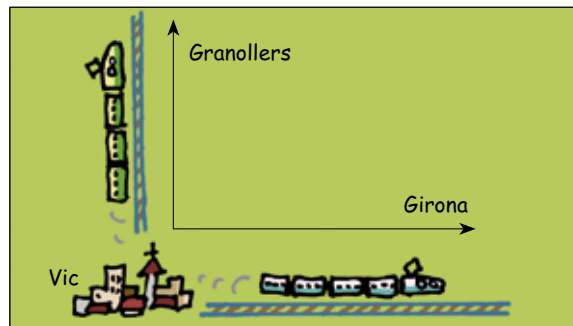
- Fes un dibuix representatiu de la situació.
- Quina superfície té la parcel·la?
- Quina superfície tindrà la piscina?
- La Glòria vol plantar-hi gespa. Quants sacs necessitarà si amb un sac pot plantar 5 m^2 de jardí?
- Si volgués fer parcel·les quadrades amb àrees iguals, quines serien les dimensions?

120 Un fuster vol fer una taula plegable en un racó de la cuina que s'ha d'ajustar perfectament a les dues parets que formen el racó. L'espai disponible a les parets per fer la taula és de 60 cm i 80 cm, respectivament. Quant ha de mesurar la diagonal de la taula perquè hi encaixi perfectament en angle recte?

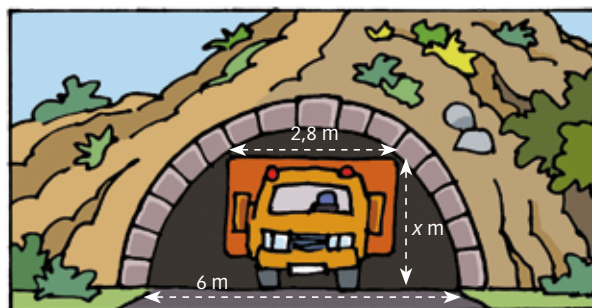

121 Volem fer passar una corda de 9 m al voltant d'una columna de 40 cm de diàmetre. Quantes voltes senceres podem fer a la columna amb la corda?

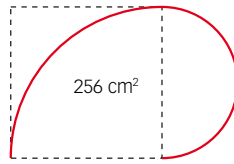
122 Dos trens surten de Vic en direccions perpendiculars, l'un cap a Granollers i l'altre cap a Girona. Si el primer tren viatja a 90 km/h i el segon a 110 km/h, a quina distància estaran al cap d'una hora i mitja?

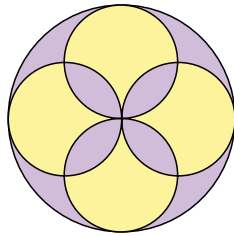
123 Es construeix un túnel semicircular d'un sol sentit com el que es veu a la figura de 6 m d'amplada. Quina serà l'alçada màxima permesa dels camions que fan 2,8 m d'amplada?

- 124 Un dels guarniments de metall d'una reixa té aquesta forma. Calcula la longitud del guarniment sabent que l'àrea del quadrat és de 256 cm^2 .

- 125 Sabent que s'han fet servir 400 cm^2 de vidre morat per construir aquest vitrall, calcula quants cm^2 de vidre groc han fet falta.

- 126 Dos avions s'enlancen d'un aeroport alhora i en direccions perpendiculars. El primer va a una velocitat de 600 km/h , i el segon, de 800 km/h .

- a) Quina distància els separa al cap de 2 hores?
b) Si l'abast de la seva ràdio és de 500 km , es podran posar en contacte després de mitja hora?

HAS DE SABER FER

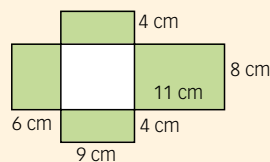

Teorema de Pitàgores

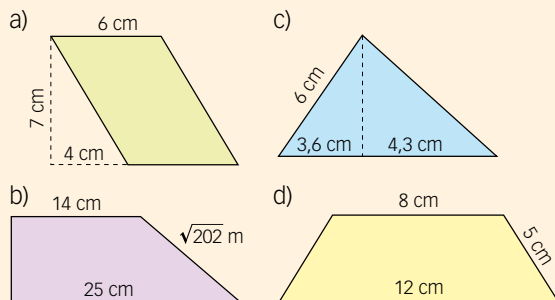
- Determina la hipotenusa dels triangles rectangles amb aquests catets:
  - 5 cm i 4 cm
  - $0,8 \text{ dm}$ i $1,8 \text{ dm}$
- Calcula el costat d'un quadrat de diagonal 48 cm .
- Troba l'apotema d'un hexàgon regular de costat 7 cm .

Polígons

- Calcula l'àrea de la zona acolorida.

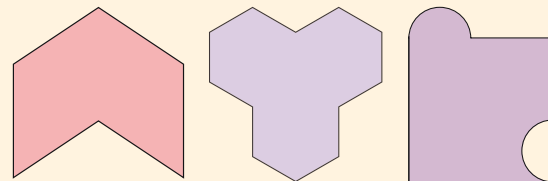
- Determina l'àrea d'aquestes figures:

- Troba en un heptàgon regular:
  - La suma dels angles interiors
  - La mesura d'un angle interior
  - La mesura de l'angle central

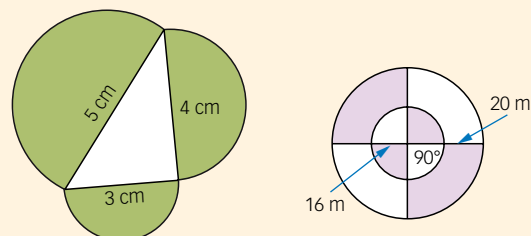
Els mosaics

- Indica si les afirmacions següents són certes o falses i raona la resposta:
  - Podem formar mosaics regulars amb qualsevol tipus de tesselles.
  - Podem construir un mosaic semiregular a partir d'un pentàgon i 4 triangles.
  - Podem construir un mosaic semiregular a partir d'un hexàgon, dos quadrats i un triangle equilàter.
- Determina a partir de quines d'aquestes figures podem formar un mosaic. Justifica la resposta.

Circumferència i figures circulars

- Calcula la longitud d'arc d'un angle de 45° en una circumferència de $6,4 \text{ cm}$ de diàmetre.
- Determina l'àrea acolorida d'aquestes figures:

En la vida quotidiana

127 El 1949, el Lucky Lady II va ser el primer avió que va fer una circumnavegació al voltant del planeta sense aturar-se. Va fer-ho en poc més de 94 hores i va recórrer 37.742 km.

L'avió era un Boeing-50 Superfortress de la força aèria dels Estats Units i el capità era James Gallagher.

Segons les normes establertes per la Federació Aeronàutica Internacional, perquè un vol qualifiqui per poder competir pel rècord de velocitat al voltant del món ha de tenir les característiques següents:

1. Ha d'abastar una distància no inferior a la longitud del tròpic de Càncer.
2. Ha de travessar tots els meridians terrestres.
3. Ha d'acabar al mateix aeroport on hagi començat.

Calcula la longitud mínima i la màxima d'una travessia que pugui puntuar per al rècord de velocitat sabent que:

- El radi de la Terra a l'equador és de 6.371 km.
- El paral·lel del tròpic de Càncer té un radi de 5.850 km aproximadament.

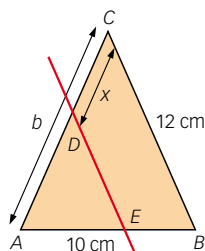
Formes de pensar. Raonament matemàtic

128 La fórmula per calcular l'àrea d'un polígon regular és:

$$A = \frac{\text{perímetre} \cdot \text{apotema}}{2}$$

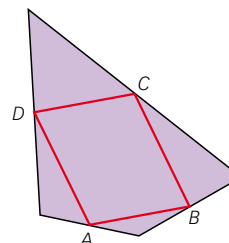
Comprova que, aplicant aquesta fórmula al triangle equilàter i al quadrat, obtenim les fórmules de l'àrea d'un triangle: $A = \frac{b \cdot h}{2}$ i l'àrea d'un quadrat: $A = c^2$.

129 La recta DE és paral·lela al costat BC .

- a) Troba les mides dels segments BE i DE en funció de b i x .
- b) Determina b i x perquè $\overline{DE} = \overline{BE} + \overline{CD}$
i $\frac{\overline{CD}}{\overline{AC}} = \frac{5}{11}$

130 En un quadrilàter qualsevol, marca-hi els punts mitjans dels costats i uneix-los de dos en dos. Quina figura es forma? Investiga si es compleix sempre.

131 Una terna pitagòrica és l'agrupació de tres nombres que segueixen el teorema de Pitàgores. Per exemple, 3, 4 i 5 formen una terna pitagòrica perquè $3^2 + 4^2 = 5^2$.

Indica quines d'aquestes agrupacions de nombres formen una terna pitagòrica.

- a) 11, 60, 61   b) 39, 80, 89   c) 9, 40, 42   d) 7, 24, 25

132 Si multipliquem els tres nombres d'una terna pitagòrica per un mateix nombre natural, la terna que en resulta també és pitagòrica?

PROJECTE FINAL. Treball cooperatiu

OBJECTIU: Calcular el cost de la reforma d'una aula del centre

Un cop formats els grups, seguiu el procés següent:

1a Fase

- Identifiqueu quines aules o espais del vostre centre necessiten una reforma.
- Proposeu per a cada aula o espai les reformes que s'haurien de fer per millorar-lo (pintar les parets, canviar mobiliari, posar un terra nou...).

2a Fase

- Mesureu les dimensions de l'espai triat i elaboreu un full de càlcul on es detalli el pressupost de la reforma tenint en compte les mesures obtingudes.
- Penseu en la necessitat de comprar nous materials per a l'aula, busqueu-ne el preu i afegiu-ho al pressupost.
- Investigueu sobre el cost de la mà d'obra que faria falta i afegiu-ho també al pressupost.

3a Fase

- Poseu en comú tota la informació que heu recollit i debateu sobre la necessitat de tenir uns diners pressupostats per poder fer reformes a l'escola.
- Elaboreu un informe sobre les aules que necessiten ser reformades i sobre les propostes de reforma.

Proves PISA

Pati

133 El Joan vol pavimentar el pati rectangular de la seva casa nova. El pati mesura 5,25 metres de llarg i 3,00 metres d'ample. El Joan necessita 81 maons per metre quadrat.

- Calcula quants maons necessitarà el Joan per pavimentar tot el pati.

(Prova PISA pilot)

La pizza

134 Una pizzeria serveix dos tipus de pizzas igual de gruixudes però amb mides diferents. La petita té un diàmetre de 30 cm i costa 30 zeds. La gran té un diàmetre de 40 cm i costa 40 zeds.

- Quina pizza surt més a compte econòmicament? Raona la resposta.

(Prova PISA pilot)

El concert de rock

135 En un concert de rock es va reservar per al públic un terreny rectangular d'unes dimensions de 100 m per 50 m.

Es van vendre totes les entrades i el terreny es va omplir de fans, que estaven drets.

- Quina de les xifres següents constitueix la millor estimació del nombre total d'assistents al concert?
A 2.000 B 5.000 C 20.000 D 50.000 E 100.000

(Prova PISA pilot)